

Ért. janu 22.

A trianói ev. ref. egyházmegye esperesi hivatalá-e 124-1900

**AZ ÉRMELLÉKI
EV. REF. EGYHÁZMEGYE**

1899. ÉV SZEPTEMBER HÓ 26-ÁN

SZÉKELYHIDON TARTOTT

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

DEBRECZEN,
NYOMATOTT HOFFMANN ÉS KRONOVITZ KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1899.

AZ ÉRMELLÉKI
EV. REF. EGYHÁZMEGYE
1899. ÉV SZEPTEMBER HÓ 26-ÁN
SZÉKELYHIDON TARTOTT
RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

DEBRECZEN,
NYOMATOTT HOFFMANN ÉS KRONOVITZ KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.
1899.

Az
érmelléki ev. reform. egyházmegye

1899-ik év szeptember hó 26-án

Székelyhidon tartott rendes közgyűlésének

jegyzőkönyve.

Jelen voltak :

Nagy István esperes és Zsigó Endre egyh. m. gondnok
kettős elnöklete alatt

a) *Tanácsbírák:*

Egyházi részről:

Thamássy Lajos e. főjegyző
Szatmári Sándor

Bányai László

Világi részről:

Konrád László v. főjegyző

Fényes Endre

Váradai Soma

Fráter Zoltán

Fazekas Imre e. jegyző. Babós János v. jegyző.

b) *Az egyházak képviselőiben:*

Albis: Kalas István lelkész

Álmosd: Bajza Antal lelkész

Alsó-Ábrány: K. Szabó József lelkész

Apát-Keresztur: Csuka Ferencz lelkész

5 Asszonyvására: Csóka Lajos tanító, Haraszt Imre g.

- Bagamér: Bányai László lelkész
 Bályok: Molnár Mihály lelkész, Pap Sándor gondnok
 Bogyoszló: Kurucz Imre tanító
 B.-Diószeg: Pap Gusztáv lelkész
 10 B.-Félegyháza: Végh Lajos lelkész
 Csokaly: Simon Elek lelkész
 Ér-Adony: Jakab József lelkész
 Ér-Keserü: Fazekas Imre lelk., Csorba Imre gondnok
 Ér-Köbölkút: Torma Károly lelkész
 15 Ér-Mihályfalva: Szatmári Sándor I. Konrád László pr.
 Ér-Olaszi: Thamássy Lajos I. Csorján Sándor gondnok
 Ér-Semjén: Végh József lelkész
 Ér-Tarcsa: Molnár József lelk., Nagy János gondnok
 F.-Ábrány: Debreczeni László lelk., Lukács Gábor g.
 20 G.-Petri: Takács Zsigmond lelk., Balogh András g.
 M.-Petri:
 H.-K.-Szent-Miklós: ifj. Szabó József lelkész
 H.-K.-Szent-Imre: Nagy István lelkész
 Kakad: Csontos László lelkész, Simon Károly tanító
 25 Kéczi: Balogh Imre lelkész, Fábrián János képv.
 Kis-Kereki: Pál Gyula s. lelkész
 Kóly: (igazolt)
 Margitta: Balogh Ferencz lelk., Török István gondnok
 Micske: Rácz Lajos lelk., Barabás Menyhért gondnok
 30 N.-Léta: (igazolt)
 Ottomány: Szabó Mihály lelkész
 Piskolt:
 Poklostelek: (igazolt)
 Szalacs: Nagy Imre lelkész
 35 Székelyhid: Szabó József lelkész
 Szentjobb: Bán Sándor lelkész
 Széplak:
 Tóti:
 Uj-Léta: Lénárt Péter lelkész, Perge Antal gondnok
 40 Vajda: Magyar Gábor lelk., Barcsa Zsigmond gondnok.

c) *Tanítói kar részéről:*

Hajdu József tan. egyl. elnök, Molnár Antal tan. e. jegyző, Szebeni József kereki, Füzesi Endre micskei, Fábrián János kéczi, Kurucz Imre bogyoszlói, Borsos

József ér-adonyi, Szathmári Károly bályoki, Csóka Lajos asszonyvásárai, Tóth József h.-k.-szent-miklósi, Pozsgay Károly székelyhidi, Dobó Gyula margittai, Dobó Gyuláné Veres Berta margittai, Lázár Mária székelyhidi, Gellért Ignác ér-köbölkuti, Milotay Lajos albisi, Kágyi József ér-olaszii, Debreczeni Ferencz székelyhidi, Z. Szabó József ér-semjéni, Nagy József b.-félegyházi tanító.

Esperes Istenhez emelt buzgó imával a közgyűlést megnyitván, a jelenlevők irattak össze. Jelen volt az elnökségen kívül 7 tanácsbíró, a jegyzői kar teljes számában, továbbá 33 egyház részben lelkésze és gondnoka, részben megbizotta által képviselve, a tanítói kar képviselőjében tanító egyleti elnök és jegyző, ezekenkívül 16 tanító és 2 tanítónő. — A távollevő lelkészek részben betegségüket adván okul, meg nem jelenhetésüket az esperesi hivatalnak előre bejelentették s így elmaradásuk tudomásul vétetett.

I. sz. Felolvastatott a beterjesztett esperesi jelentés, mely *első* részében magában foglalja a tavaszi közgyűlés óta végzett elnöki intézkedéseket, *másodikban* az egyházak canonszerinti látogatásáról készített összesített jegyzőkönyvet, *harmadikban* az elmúlt egyházi évben egyházainkban tétetett kegyadományok és építkezések kimutatását.

A felolvasott esperesi jelentés részben megnyugtató, részben elszomorító, részben pedig örvendetes tudomásul vétetik s egész terjedelmében kinyomatni rendeltetik.

Esperesi jelentés

a Székelyhidon 1899. szept. 26-án tartott közgyűlésen.

1. A tavaszi közgyűlés óta végzett elnöki intézkedéseimet, annak fájdalmas jelentésével kell kezdenem, hogy néhai nagytiszteletű *Tóth Sámuel*, főiskolánk tanára, egyházkerületünk, zsinatunk, konventünk jegyzője, felekezetiünk méltó dicsekedése, május 18-án elhalván: temetésén megjelentem és emléket megörökíttetni kérem.

2. A szalacsi fegyelmi ügyben ápril 17-én hozott ítéletet, felebező lelkésznek másolatban kiadtam május 4-én.

3. Ugyanezen napon a bályoki egyház építési adójának osztályszerinti kivetését megerősítettem.

4. A főtiszteletű Konvent által kiutalt 1500 forint rendkívüli államsegélyt, *Balogh Imre* kéczi 200, *Bán Sándor* sz.-jobbi 130, *Csuka Ferencz* kereszturi 200, *Debreczeni László* felső-ábrányi 100, *Jakab József* adonyi 100, *Lénárt Péter* uj-létai 50, *Molnár József* tarcsai 100, *Nagy Sándor* poklosteleki 50, *Rácz Lajos* micskei 50, *Sipos János* tóti 100, *Szabó József* alsó-ábrányi 200, *Takács Zsigmond* gálos-petrii 100, *Thamássy Lajos* olaszii lelkészeknek 120 frtot megküldtem és nyugtáikat fölterjesztettem.

5. A felebbezett ügyeket — a szalacsi ügy kivételével, mely felebbező lelkész késedelme miatt nem volt a rendelt időre (Május 15.) beküldhető — fölterjesztettem.

6. Száz forint közalapi segélyt, jelesen: az *adonyi* 40, *kerekii* 30, *mónos-petrii* egyházaknak 30 forintot elküldtem.

7. Kólyi lelkészt az április 17-iki tárgyalási költség befizetésére felhívtam.

8. A május 24-én, Debreczenben történt lelkészavatásban résztvettem és jelentem, hogy egyházmegyénk részéről: tiszteletes *Molnár József* tarcsai, *Takács Zsigmond* gálos-petrii és *Balogh Ferencz* margittai lelkészek avattattak fel.

9. A 765 frt rendes államsegélyből 535 frtot megyei gyámoldánk pénztárának, *Bán Sándor*, *Csuka Ferencz*, *K. Szabó József* lelkészeknek 40—40 frtot, mint kötelezett osztalékot, *Thamássy Lajos* és *Nagy Sándor* lelkészeknek 50—50 frtot és *Lénárt Péter* lelkésznek 10 frtot, mint rendelkezés alatt álló segélyt, kiosztottam.

10. Az egyházkerületi világi tanácsbiróra és egyházmegyei világi aljegyzőre adandó szavazatokat elrendeltem, az előbbieket fölterjesztettem, utóbbiakat fölbontattam.

11. Az új jelentő és adó összeírási íveket minden lelkészi hivatalnak megküldtem, azoknak elkészítését és beküldését elrendeltem.

12. Tiszteletes *Vass Jenő* diószegi s. lelkész atyafit, *Mátyási József* nagylétai, *Kalmár Ignác* ér-semjéni, *Balogh István* csokalyi tanítókat az egyházmegye kötelekéből elbocsátottam.

13. Tiszteletes *Hagymási Ferencz* diószegi segéd-lelkész atyafit fölhatalmaztam, *Bacza Ilyés* csokalyi kántortanítót, *Balogh József* nagylétai fitanítót, *Papp Károly* b. félegyházi leány-, *Varga Etelka* álmosdi leány-, *Varga Mihály* kólyi és *Mikó József* kakadi vegyes iskola tanítókat ideiglenes minőségben, *Z. Szabó József* ér-semjéni kántor-, *Soós József* nagylétai leány-, *Borsos József* adonyi kántor-, *Tóth József* h.-k.-szent-miklósi vegyes és *Kassai Ida* mihályfalvai leányiskola tanítókat végleges minőségben megerősítettem.

14. A tanítói fizetések kiegészítéséről és korpótlék kiutalásáról az illető egyházakat utasítottam.

15. A kóly-kágyai egyesült egyház augusztus 27-én templomának százados fennállását, — a széplaki egyház pedig lelkipásztorának 40 éves szolgálatát ünnepelte. Kóly-Kágyán személyesen vettem részt, Széplakon pedig tiszteletes *Molnár Mihály* bályoki lelkész atyánkfia üdvözölte, a legfelsőbb helyen is kitüntetett lelkészt.

16. A kóly-kágyai lelkész ellen panasz adatván be, e panaszt felelet végett a lelkésznek megküldtem.

17. Végre azon szomorú tudósítással kell jelentésemet bezárnom, hogy az ér-tarcsai lelkészlak leégett, egyház és különösen lelkész, ingóságokban nagy kárt szenvedett.

b) *Az egyházlátogatásról:*

Az egyházak látogatása, a dékáni körök szerint történt, jelesül:

1. A *margittai körben*: Nagytiszteletű *Vecsei Sándor* Tekintetes *Fényes Endre* világi tanácsbíró és tiszteletes *Molnár Mihály* dékán urak voltak szivesek az egyházakat meglátogatni jun. 5—9-ig azon megnyugtató eredménnyel, hogy mind a 10 egyházban a vallásos élet kifogástalan. Baptisták, felekezetenküliek Poklosteleket kivéve nincsenek.

Az iskolák szellemi állapota felekezeti iskoláinkban megnyugtató. *Bályokon*, *Margittán* kitünő, *Széplakon*, *Micskén*, *Kereszturon* jó, *Tótiban* elegendő; de az államivá lett iskolákról ez nem mondható, mert míg *Felső-Ábrányban* a vallás és énektanítás türhető, addig *Alsó-Ábrányban* és *Poklosteleken* alig elegendő. Templom, torony, iskola és lelkészlak a két Ábrány ki-

vételével jó állapotban vannak. Bályokon pedig új lelkész-
lak épül. Küldöttség részletes jelentése kiemeli, hogy a
rézaljai apró egyházakban az egyházi élet mindenütt
élénk és munkás, tudatával bírván annak, hogy az egy-
háztagnak az idegen nemzetiség és felekezetek között nem
csak a magyar ref. egyháznak, hanem a magyar hazá-
nak is hű gyermekei tartoznak lenni.

2. A *mihályfalvai körben*: Nagytiszteletű *Bányai László* egyházi, Tekintetes *Fráter Zoltán* világi tanács-
bíró és *Végh József* dékán urak máj. 29-től jun. 2-ig
8 egyházban tettek látogatást, a vallásos életet tekintve
mindenütt kielégítő eredménnyel. Baptisták néhányan
Szalacson és Mihályfalván mutatkoznak.

Az iskolák szellemi állapota e körben változatos,
Mihályfalván a két fiu-iskolában jó, a két leány-isko-
lában kielégítő, *Piskolton* jó, *Gálospetriben* kielégítő,
Szalacson az iskolai helyiségek a maradiságnak elszor-
morító példái, míg ugyanis a kicsiny és szegény egyhá-
zak czélszerű tantermeiket emelnek: addig Szalacs ala-
acsony, szűk és egészségtelen iskoláiban akar nevelni
egészséges és értelmes polgárokat; ezen lehangoló körülmény
mellett is az iskolák szellemi tekintetben jók.
Huszár Sándor iskolája *Ottományban* mint eddig,
ugy most is az elsők közt foglal helyet. *Adonyban* a
régii tanítót *Borsos József* ifjú tanító és új rendszer
váltotta fel, tehát itt a régiek elmúlnak és mindenek meg-
újulnak. *Ér-Tarcsán* a tanítót ért csapás nyomai némi-
leg az iskolán is meglátszanak, de reményünk van, hogy
azok eltűnnek. *Keserűben* azonkívül, hogy a tanterem
szűk, az iskola szellemi állapota javulás helyett sülye-
dést mutat és nagyon helyén lett volna, ha tanító a
küldöttség figyelmeztetését szívesen fogadja a visszauta-
sítás helyett, kivált oly modorban, hogy még a tisztes-
ségről is megfélekedett. *Semjénben* a fiu-iskola mint
mindig a *kitűnők* közzé sorozható, a leány-iskolánál az
eredmény *elégséges*.

3. A *székelyhidi körben*: Nagytiszteletű *Marjai Péter*
egyházi tanácsbíró és ifj. *Szabó József* a kör
dékánja látogatták meg az egyházakat május 29-től június
2-ig a következő eredménnyel: Székelyhidon a 4 iskola
közül a nagyobb fiu-iskola emelkedik ki, míg a kisebb

fi- és nagy leány-iskola *elegendő*, a kisebb leány-iskola pedig alig elegendő eredményt képes felmutatni, minek oka talán abban is keresendő, hogy az ezen iskolabeli másodosztályu tanulók közül 29-en a nagyobb leány-iskolához halásztattak el.

Szent-Jobbon 62 tanköteles közül 28 volt jelen és a tanítás eredménye *kielégítő*; *Szentmiklóson* 125 tanköteles közül 70 volt jelen és *kielégítő* eredményt mutattak fel. *Köbölkuton* a fiu-iskola ifju tanítója *jeles eredményt*, a leány-iskola pedig a mult évihez képest nagy haladást tüntetett fel. *Olasziban* az iskola járvány miatt zárva volt; *Bogyoszlón* 94 tanköteles közül 65 jó eredményt, *Albison* 124 tanköteles közül 104 *elegendő* sikert, *Asszonyvásáron* 108-ból 89-en jó eredményt mutattak fel, *Kerekiben* a fi-iskola *jó*, a leány-iskola *elegendő* sikert értek el.

Küldöttség az őszi közgyűlés megbízásából kifolyólag vizsgálatot tartott az itteni iskolák államosításának ügyében és azon eredményre jutott, hogy az államosítás eszméje egy félreértett ötletből eredt és az egész államosítási ügyben a tanítóknak semmi részök nincs.

4. A *diószegi körben*: Az esperes tekintetes gondnok ur és tiszteletes *Papp Gusztáv* köri dékán társaságában végezte az egyházlátogatást június 12-től 18-áig. *Diószeg*, *Nagy-Léta* és *Bagamér* mint eddig, ugy most is oly kiemelkedő pontok az egyházi és iskolai élet terén, hogy a többi kisebb egyházaknak mintául szolgálhatnak, ugy az egyházi épületek, mint az azokban megnyilatkozó szellem tekintetében; *Diószegen Kalmár Károly*, *Vincze Károly*, *Bagamérban Rácz Béla* és *Molnár Antal* iskolája meglepő eredményeket mutat fel, pedig *Diószegen* az iskolák túltömöttsége oly mérveket öltött már, hogy a leány-iskoláknál az 5. és 6-ik osztály felállítása lehetővé csak akkor válik, ha új iskolák építtetnek.

Uj-Létán ez idő szerint békesség van és ha az ujosztásu szőlőföldet lelkész és egyháztanács egyesült erővel beörökítik: megszűnik minden ok a surlódásra.

Leány-tanító engedély mellett előbb vizsgát adván, a fi-iskolát látogatta meg küldöttség és látta szükségesnek utasítani a tanítót az értelem fejlesztésére és nagyobb

szorgalomra. *Kakadon Mikó József* tanító mind a külső, mind a benső dolgok vezetésében hivatást tanusított.

Álmosdon Schleinig Gábor iskolája az alacsony és szűk helyiség daczára is minden tekintetben jó és az elsők közé sorozható, a leány-iskoláról ez azonban épen nem mondható. Magának az egyháznak életében az évről-évre szaporodó hátrányoknak megszüntetése méltán felvonja a figyelmet és orvoslást vár.

Csokalyon és *Kólyon* sok tekintetben a siralom völgyébe jutott a küldöttség, mert Csokalyon a lelkész-lak az elmúlt századra emlékeztet bennünket és nagyon meglátszanak rajta a lejárt esztendők nyomai; az emeletes iskola azonkívül, hogy a célnak nem felel meg, lassanként olyan állapotba jut, hogy fentartása szinte lehetetlen. *Kólyon* az iskola épülete tarthatatlan és mind a két helyen az iskola szellemi állapota is ilyen, sőt *Kólyon* a lelkész és az egyház tagjai között tarthatatlan helyzet fejlődött ki és van napirenden. *Vajdán, Félegyházán* és *Szentimrén* az iskolák mind külső, mind szellemi tekintetben *kielégítőek*.

c) *Kegyadományok és építkezések:*

Annak előrebocsátásával, hogy az Urasztalának ellátásáról majd minden egyházban egyes buzgó egyháztagok gondoskodnak: följegyzésre méltó adományok, alapítványok és építkezésekről tehetek jelentést: Jelesül:

	ft. kr.
1. Alsó-Ábrányban márczius 15-iki alapra gyűlt	17.69
2. Felső-Ábrányban Barabás Imre és egy névtelen	4.—
3. Albison Tek. Fényes Endre és Kovács Gábor	4.—
4. Bagaméron Néhai Ármós Bálint alapítványa	3000.—
Szücs Sándorné Kiss Klára alapítványa . . .	50.—
Többen halálozás alkalmából	97.13
Építkezés a lelkész- és tanító-lakon . . .	360.—
5. Bályokon az egyház tagjai termésköre . . .	125.—
6. Diószegen a templomjavításhoz többen . . .	200.—
Maga a templomjavítás költsége	11,650.—
7. Bihar-Félegyházán többek adománya . . .	58.—
8. Kereszturon Nagy Imre alapítványa	10.—
Templomtető és székekre	262.50

	frt	kr
9. Keserüben néh. Kiss Jánosné hagyománya	10.—	
10. Köbölkuton Pap Miklósné Debreczeni Erzsébet urasztali, szószéki diszes teritőket adott .	150.—	
11. Nagy-Létán, többek adománya	180.—	
12. Uj-Létán, Sári Sándor és neje szó- és pap- széki teritőt	15.—	
13. Margittán, többek adománya és báljövedelem Építkezés melléképületekre	150.—	820.—
14. Mihályfalván Dr. Steiner Mór alapítványa A Takarékpénztár iskolai célra	100.—	20.—
15. Ottomány, Tek. Szabó Gyula és Fráter Zoltán birtokosok	26.—	
16. Gálos-Petriben özv. Draveczky Gyuláné Fényes Erzsébet róm. kath. nő harang és szerelésre	768.—	
Lelkészlak építéshez 10,000 téglá beszállítva	150.—	
Tek. Fráter Vincze 15,000 téglá és vályog	200.—	
Tek. Szabó Kálmán Debreczenből 6000 téglá	50.—	
17. Semjénben Tek. Zsigó Endréné Gulácsi Eszter alapítványa	200.—	
18. Székelyhidon, javításokra	114.—	
19. Szent-Imrén, id. Pap Sándor és Kálmán Mihály	4.—	
20. Szent-Miklóson, építkezés a lelkészlakon .	500.—	
21. Szent-Jobbon, néh. Török Józsefné Csanálosról Vaprezsán Jánosné Rozsályi Sára	50.—	50.—
22. Széplak, kutra a leányiskolánál kiadott . .	100.—	
23. Tótiban, a lelkészné Fazekas Erzsébet gyűj- tése : ezüst pohár, keresztelő edény és teritőre	89.50	
Ottományban a templom építésre	6840.—	
Gálos-Petriben önkéntes adomány egy másik harangra	439.20	
Összesen :	26,864.02	

2. sz. Az esperesi jelentés első részéből:

A legmélyebb fájdalommal veszi tudomásul közgyűlés egyházkerületünk nyugalomba vonult egyházi főjegyzőjének, nagytiszteletű

Tóth Sámuel urnak

folyó év május hó 18-án bekövetkezett gyászos halálát s elhatározza, hogy a fáradhatatlan szorgalmu s kimerithetetlen munkásságu férfinak, ki terhes tanári hivatala mellett nemcsak mint egyházkerületünknek, hanem a mélt. konventnek is rendes jegyzője, ritka munkaképességgel s páratlan odaadással szolgálta több mint három évtizeden át a magyar ev. ref. egyházat, kinek neve és munkálkodása, össze van forrva a magyar ev. ref. egyháznak e 3 évtized alatt végzett mindennemű munkálkodásával, s feltalálható annak ez idő alatti összes alkotásaiban csaknem kivétel nélkül, ki mint egyházának háládatos hű fia, ennek szolgálatában áldozta fel a szó teljes értelmében munkás életét, neve és emléke az egyházmegye jegyzőkönyvében, egy e célra nyitandó külön gyászlapon megörökítették.

3. sz. Az esperesi jelentés második részéből kifolyólag következő határozatokat hozza közgyűlés:

a) Ér-Keserői tanító Simon Mártonnak a canon szerinti egyházmegyei küldöttséggel szemben tanusított viselkedéséért a fegyelmi eljárást elrendeli s annak megindításával a törvény értelmében nagytiszt. esperes urat megbizza.

b) Poklostelek és A.-Ábrányról nagy megütközéssel és mély fájdalommal veszi tudomásul közgyűlés, hogy iskoláikban a vallás- és énektanítás minden birálaton alólinak találtatott, annyival inkább, mivel e két iskolában épen a lelkészeknek volna kötelességök a vallástanítás. Annál fogva különbeni megtorlás feltétele mellett utasítja közgyűlés illető lelkészeket kötelességöknek a legpontosabb teljesítésére.

c) Az esperesi jelentés kapcsán arról értesülvén közgyűlés, hogy államosított iskoláink tanítói nem mindnyájan hajlandók megnyitni iskoláikat a canonica visitatio előtt, hogy az a valláson és éneken kívül egyéb tantárgyakban is megtekintse a növendékek előhaladását, elhatározza: kerestessék meg Biharvármegye tekintetes kir. tanfelügyelősége az esperesi hivatal által és kéressék fel, miszerint e tekintetben álláspontját közölje az egyházmegyével.

d) A szalacsi egyház ujlag felhivatni határoztatik, hogy iskoláit a mai kornak megfelelőleg alakítsa át és pedig azzal az utasítással, hogy teendő intézkedéséről már a tavaszi közgyűlésre jelentést tegyen.

e) A székelyhidi egyház előjárósága utasítatni rendeltetik, hogy a tanköteles gyermekek osztályba sorozása felett gyakorolja törvényes jogát és kötelességét s ne engedje, hogy egyik tanító a másik elöl magához vonja a növendékeket.

f) A csokalyi egyház előjárósága ujlag felhivatik, hogy valahára intézkedjék már teljesen tarthatatlanná vált lelkészlaka újraépítéséről, ugyszintén iskolájának czélszerű átalakításáról s

mindkettőre vonatkozó intézkedéséről tegyen jelentést a legközelebbi közgyűlésre.

g) Az esperesi jelentésből szomoruan látván közgyűlés, hogy a kólyi lelkész, daczára az ellenében csak most hozott egyházmegyei bírósági súlyos ítéletnek, még mindig a régi uton halad s botrányt botrányra halmoz s értesülvén esperes ur szóbeli jelentéséből, hogy épen azért ellenében újabbán ismét vádak adtak be, ellene a fegyelmi eljárás megindítását elrendeli s azzal a törvénynek megfelelőleg nagytiszteletű esperes urat bizza meg.

4. sz. Az esperesi jelentés harmadik részéből kifolyólag elhatározza közgyűlés,

hogy ezentul minden 100 frtos és azt meghaladó egyházi célra tett hagyományért vagy adományért az illető adományozó vagy hagyományozónak külön jegyzőkönyvi kivonatban s ahoz csatolt köszönő iratban küldessék meg az egyházmegye hálás köszönete.

5. sz. Egyházmegyei lelkészi gyámoldánk pénztárnoka jelenti, miszerint tekintetes Zsigó Endréné született Gulácsi Eszter urnő, szeretett egyházmegyei gondnokunknak az egyház iránt melegen érző neje lelkészi gyámintézetünk részére 100 frtot adományozott.

Örvendetes tudomásul vétetik s az előző szám alatti határozat értelmében a nemeskeblű adományozó urnőnek a közgyűlés részéről is a hálás köszönet megküldésére a jegyzőség utasítatik.

6. sz. Olvastatott az egyházmegyei világi jegyzőségre elrendelt második szavazás alkalmából beadott szavazatlevelek felbontásával megbizott küldöttség által Székelyhidon 1899. szeptember 8-án felvett jegyzőkönyv, mely szerint beadatott összesen 42 szavazat, mind érvényes, a melyből Dr. Babós János nyert 24 s Magyar Miklós 18-at. E szerint Dr. Babós János székelyhidi ügyvéd, egyházmegyénk világi jegyzőjévé szavazattöbbséggel megválasz-

tottnak kimondatik. A választás tudomásul vitelére s megválasztott jegyzőnek a gyűlésbe meghívására egy egyháziakból és világiakból alakult küldöttség menesztetett, melynek élén választott jegyző a közgyűlésben megjelenén, miután a nem várt megtiszteltetésért köszönetét nyilvánította s mint egyházának hü fia, az elhivatás szerinti hivatalra magát készséggel felajánlotta: a hivatali esküt letette s a közgyűlés áldás kívánata mellett hivatalát elfoglalta.

7. sz. Olvastatott számvevőszéki elnök, tekintetes Fényes Endre egyházmegyei világi tanácsbíró urnak terjedelmes jelentése az egyházmegyei számvevőszék ez évi működéséről.

A jelentés, mely arról győzte meg közgyűlést, hogy a számvevőszék egész erejével igyekszik az elébe tűzött nagy cél elérére és e tekintetben már is szép előhaladást mutat fel, azzal biztatván közgyűlést, hogy jövőre már minden egyház számadása rendbe fog jönni: örvendetes tudomásul vétetik s úgy a számvevőszék összes tagjainak, mint különösen buzgó elnökének munkálkodásáért köszönet szavaztatik. Végül a felolvasott jelentésből kifolyólag a következő határozatokat hozza közgyűlés:

a) Az álmosdi egyház gondnoki számadásából kifolyólag utasítja közgyűlés nevezett egyház lelkészi hivatalát, hogy ezentúl a számvevőszék elnöksége felhívásának a legnagyobb készséggel és pontossággal megfelelni tartsa szoros kötelességének.

b) Nagy Imre szalacsi lelkész — ki ellen az általa elkövetett nagymérvű mulasztásokért a törvény szigorú alkalmaztatását kéri az elnöki jelentés, tekintettel arra, hogy mulasztását a közgyűlés előtt önmaga beösmerte s annak ezuttal elnézését kérte, kinyilatkoztatván, hogy jövőre igyekezni fog e tekintetben a legnagyobb pontossággal eljárni — számvevőszéki elnök felszólalására ezuttal csak komolyan figyelmeztetik tett ígéretének megtartására.

c) Az új létai egyház múlt évi számadására vizsgálat rendeltetik el Kocsis József volt egyházi gondnok ellen s ezen vizsgálatnál Bányai László egyházi és Fráter Zoltán világi tanácsbíró urak megbizatnak.

d) Tekintve az esperesi hivatalnak újabban nagymérvben felszaporodott irodai teendőire, közgyűlés feloldja nagytiszteletű esperes urat a közalapi pénzeknek további kezelése alól s azzal egyházmegyei házipénztárnok, nagytiszt. Vecsey Sándor urat bizza meg a folyó 1899. évi okt. 1-től kezdve. Ezen intézkedésének megfelelőleg felhívja nagytiszt. esperes urat, hogy az 1898. és 1899-dik évi közalapi számadásait a jelzett időre házipénztárnoknak szolgáltatassa át. Végül utasítatnak e jegyzőkönyv útján egyházaink, hogy a jelzett időtől kezdve közalapi tartozásait ne nagytiszt. esperes urhoz, hanem nagyt. Vecsey Sándor egyházm. házisegélypénztárnok urhoz küldjék.

e) Tekintve, hogy a köri számvevők mind- eddig magok viselték a számvevőszéki ülések alkalmával úgy a személyi, mint az utazási költségeket, mert az egyes egyházak ily közös ügyben előfogat adására kötelezhetők nem voltak és ez különösen a központtól távolabb lakóktól tetemes áldozatot követelt évente, ezen visszas helyzet megszüntetésére elhatározza közgyűlés, hogy ezentul a számvevőszék tagjainak napi és megfelelő fuvardíj fizettessék az egyházmegye házi pénztárából.

f) Tekintve, hogy egyházmegyénknek a központban semmi oly helyisége nincs, a hol az egyházak számadásaira vonatkozó számvevői jegyzőkönyvek megőrzés végett elhelyezhetők volnának, felkéri közgyűlés számvevőszéki elnök, tek. Fényes Endre urat, hogy míg azok részére más alkalmas helyiségről gondoskodva leend, adjon helyet nekik saját lakánál. Számvevőszéki elnök ur erre kijelenti, hogy e felhívásnak készséggel eleget tesz.

8. sz. Esperes ur jelenti, hogy a főtiszt. egyházkerület 1898. november 2-án tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 433. sz. a. határozatához képest felhívta egyházmegyénk azon tanítóit, kik az ugyanazon jegyzőkönyvi számban megállapított hivatali esküt a canonica visitatio előtt le nem tették, annak letévése végett e közgyűléseni megjelenésre, közgyűlés helyeslésével felhívja tehát a megjelenteket a hivatali eskü letételére.

E felhívásra előállott 18 — köztük 2 nő — tanító s a hivatali esküt ünnepélyesen letették. Az eskü komoly szavainak elhangzása után esperes urnak az egyház iránti hűségre és lelkiismeretes munkásságra serkentő beszéde zárta be e meghatóan ünnepélyes cselekvényt.

Majd elhatározza közgyűlés, hogy az egyházkerületileg megállapított bizonyítvány 200 példányban nyomassék ki az egyházmegye házi pénztára terhére s a törvény szerint kiállított bizonyítvány adassék ki az esperesi hivatal által minden tanítónk részére, ki akár itt a gyűlés színe előtt, akár a canonica visitatio előtt a hivatali esküt letette. A megmaradandó példányok pedig tartassanak meg az egyházmegye jegyzői hivatala által az ezutáni szükséglet fedezésére.

9. sz. Olvastatott a bihari ev. ref. egyházmegye 1899. év ápril hó 20-án tartott közgyűlésének jegyzőkönyvi kivonata a nagyváradai ev. ref. leányinternátus továbbfejlesztése s ennek egy tanítónőképző-intézettel kapcsolatba hozatala tárgyában azon határozata, hogy a Nagyváradon felállított ev. ref. leánynevelő-intézet internátusához első sorban tanítónőképző-intézetet szervez; szándékát jóváhagyás végett az egyházkerületi közgyűlésre felterjeszti, a nagyszalontai és érmelléki egyházmegyéket az ehhez való hozzájárulás céljából megkeresvén, felhívja, hogy a további teendők felett való tanácskozássra és intézkedésre saját kebeléből megbizottakat választván, azokat a további együttes működésre utasítani sziveskedjenek.

Egyházmegyénk a bihari ev. ref. egyház-

megyének ezen határozatát helyeslőleg tudomásul veszi, ahhoz hozzájárul s a társ-egyházme-
gyék bizottságaival leendő együttműködés céljá-
ból maga részéről bizottsági tagokul megválasztja
Marjay Péter, Végh József és Papp Gusztáv
lelkészeket, Zsigó Endre egyházmegyei gondno-
kot, Fényes Endre és Fráter Zoltán egyházmegyei
világi tanácsbírákat.

10. sz. Olvastatott a nagyváradi ev. ref. leányinter-
nátus igazgató bizottsága 1899. évi augusztus hó 22-én
tartott ülésének jegyzőkönyvéből az intézetnek 1899—1900.
évi költségelőirányzata, mely szerint 5429 forint 67 kr.
szükségletével szemben 7030 frt 91 kr. tedezetet és így
1601 frt 24 kr. maradványt tüntet föl. Ezen költségelő-
irányzatot a nagyváradi ev. ref. leány-internátus igazgató-
bizottsága elfogadván, megerősítés végett az érdekelt egy-
házmegyek közgyűléséhez fölterjesztetni határozta.

A bemutatott költségelőirányzatot egyház-
megyénk elfogadja és megerősíti.

11. sz. Olvastatott a gálos-petrii egyháztanácsnak
új lelkészlak építhetése végett az engedély megadása
tárgyában benyújtott kérvénye.

Az egyháztanács és egyházi közgyűlés jegyző-
könyvi kivonata, a költségvetés és tervrajz kap-
csában benyújtott kérvény folytán egyházmegyénk
az új lelkészlak építését engedélyezi, azonban
utasítja az egyháztanácsot, hogy az építkezést
újabb kölcsön felvétele nélkül a nyert segélyből
eszközölje.

12. sz. Olvastatott a vajdai egyháztanácsnak a vajdai
117. sz. telekkönyvben 3. sorszám és 181. hrsz. alatti
egy hold 167 □ öl területű szőlőföldnek eladása felett,
közte és Beck Arthur vevő közt kötött adásvevési szer-
ződésének bemutatása mellett az iránti kérvénye, hogy
az adásvételt az egyházmegye hagyja jóvá s az adásvevési
szerződést, a telekkönyvi átíratásra vonatkozó záradékkal
lássá el.

Az egyházmegye az eladáshoz hozzájárul s felhívja az egyháztanácsot, hogy az egyháztanács és egyházi közgyűlés jegyzőkönyveit az espereshez sürgősen terjeszsze be, hogy ezek kapcsában az adásvevési szerződés az egyházkerületi közgyűléshez megerősítés végett kellő időben felterjeszhető legyen.

13. sz. Olvastatott az érsemjéni ev. ref. lelkészi hivatal kérvénye, melyben annak jelentése mellett, miszerint az egyháztanács fi-tanítóul Z. Szabó József okleveles tanítót megválasztotta, kéri a választás megerősítését s nevezett tanítónak bekebeleztetését.

Közgyűlés a választást tudomásul veszi, s Z. Szabó József tanítót állásában megerősítve, egyházmegyénk kötelékébe bekebelezi, egyben utasítja ugy választó egyházat, mint elválasztott tanítót a bekebelezési díjnak egyházmegyénk házi pénztárába leendő pontos befizetésére.

14. sz. Olvastatott a csokalyi ev. ref. lelkészi hivatal kérvénye, melyben az egyháztanács által ideiglenes tanítóul megválasztott Bacza Ilyés tanítónak megerősítését kéri.

Közgyűlés a választást tudomásul veszi s Bacza Ilyést a csokalyi tanítói állásban ideiglenes minőségben egy évre megerősíti.

15. sz. Olvastatott a nagylétai ev. ref. egyháztanács 1899. jul. 30-án tartott gyűlésének jegyzőkönyvéből a 4-ik szám, mely szerint a nagylétai egyháztanács eddig ideiglenes minőségben alkalmazott kisebb leány-tanítóját Soós Józsefet ezen állásában állandósítja s ezen intézkedésének megerősítését s nevezett tanító bekebeleztetését kéri.

Közgyűlés a nagylétai egyháztanács választását tudomásul veszi, Soós József elválasztott tanítót állásában megerősítve egyházmegyénkbe bekebelezi, utasítván ugy az egyházat, mint a tanítót a bekebelezési díjnak egyházmegyénk házipénztárába leendő pontos befizetésére.

16. sz. Olvastatott a nagylétai ev. ref. egyháztanács 1899. augusztus 20-án tartott gyűlésének 2-ik jegyzőkönyvi száma, mely szerint az egyháztanács Balogh József debreczeni végzett tanítóképezdei hallgatót ideiglenes minőségben kisebb fitanítónak megválasztotta s a választás megerősítését kéri.

Közgyűlés a választást tudomásul veszi s Balogh József tanítót a nagylétai kisebb fitanítói állásban egy évre megerősíti.

17. sz. Olvastatott az álmosdi ev. ref. egyháztanács 1899. jul. 9-én tartott gyűlése jegyzőkönyvének 1-ső száma, mely szerint egyháztanács Vargha Etelka okleveles óvónőt az 1899/900. tanévre leány-tanítónak elválasztotta s a választás megerősítését kéri.

Közgyűlés a választást tudomásul veszi s Vargha Etelka óvónőt az 'álmosdi leánytanító-ságban ideiglenes minőségben egy évre megerősíti.

18. sz. Olvastatott az érmihályfalvai ev. ref. lelkész hivatal kérvénye, melyben jelenti, miszerint az egyháztanács Kassai Ida okleveles tanítónőt leánytanítóul megválasztotta s a választás megerősítését s nevezett tanítónő bekebelezését kéri.

Közgyűlés a választást tudomásul veszi s Kassay Ida tanítónőt állásában megerősítvén, egyházmegyénk kötelékébe bekebelezi s egyzsersmind utasítja választó egyházat s megválasztott tanítónőt a bekebelezési díjnak egyházmegyénk házipénztárába leendő pontos befizetésére.

19. sz. Olvastatott az ér-adonyi ev. ref. egyháztanács kérvénye, melyben Borsos József megválasztott tanítójának megerősítését s bekebelezését kéri.

Közgyűlés Borsos József tanítót, az ér-adonyi tanítói állásban megerősíti s egyházmegyénk kötelékébe bekebelezi, utasítván választó egyházat s választott tanítót a bekebelezési díjnak házi pénztárba leendő pontos befizetésére.

20. sz. Olvastatott a székelyhidi ev. ref. egyháztanács kérvénye, melyben jelenti, miszerint Debreczeni Ferencz ideiglenes minőségben alkalmazott kisebb fitanítót, hivatalában állandósította s intézkedésének helybenhagyását s nevezett tanító bekebelezését kéri.

Közgyűlés Debreczeni Ferencz tanítót, a székelyhidi ev. ref. egyház kisebb fitanítói állásában megerősíti, egyház és tanító a bekebelezési díj befizetésére utasítatván.

21. sz. Olvastatott a kakadi ev. ref. egyháztanács kérvénye, melyben Mikó Imre ideiglenes minőségben egy év óta sikeresen működő tanítójának, állásában még egy évre megerősítését kéri.

Közgyűlés Mikó Imre tanítót, a kakadi tanítói állásban ideiglenesen — egy évre — megerősíti.

22. sz. Olvastatott Hagymási Ferencz b.-diószegi ev. ref. segédlelkész kérvénye, melyben az egyházmegye kötelékébe kebelezését kéri.

Közgyűlés Hagymási Ferencz tiszteletes atyafit egyházmegyénkbe bekebelezi.

23. sz. Olvastatott az alsó-ábrányi ev. ref. egyház kérvénye, melyben ősrégi templomának renoválása, új kántori lak építése s lelkészi lakának újjá alakítására az országos egyházi közalapból 2000 forint tőke segélyt kér, illetve kérvényének a főtiszt. s mélt. egyházkerületi közgyűlés elé pártoló felterjesztését kéri.

Közgyűlés a kérvényt, amennyiben kellőleg felszerelve nincs s különösen az építkezésekre vonatkozó tervrajzok s költségvetések nagyon is kezdetlegesek s kellő tájékozást egyáltalában nem nyújtanak, a hiányok pótlása s rendszeres tervrajz s költségvetés csatolása végett, folyamodó egyházhoz visszateszi.

24. sz. Olvastatott az alsó-ábrányi ev. ref. egyház kérvénye, melyben az egyháztanács s egyházközségi közgyűlés helybenhagyó határozatainak csatolása mellett,

takarék magtári kamat-jövedelme fele részének egyház fentartási alap létesítésére fordíthatását s az így fenti czímen külön kezelt összegnek az egyházmegye általi ellenőriztetését kéri.

Egyházmegyei közgyűlésünk örömmel vesz tudomást az alsó-ábrányi kisdud gyülekezet nemes törekvéséről, mellyel az egyház jövőjét messze időkre kihatólag biztosítani igyekszik s az egyházi magtár kamat jövedelme fele részének évről-évre egyház fentartási alap létesítésére fordíthatását készséggel engedélyezi, önként értetvén, hogy miként minden egyéb egyházi javakról, úgy erről is az elkülönítve vezetett számadás, évenként az egyházmegyei számvevőszékhez beterjesztendő lészen.

25. sz. Tárgyalás alá vétetett az uj-létai ev. ref. egyháztanács kérvénye, iskoláinak az állam részére át-bocsáthatása tárgyában.

Egyházmegyei közgyűlésünk, iskoláinknak az állam tulajdonába bocsátásában hitfelekezetünk gyengítését látja s épen ezért az erre irányuló törekvéseknek elvileg ellene van: mindazonáltal nem zárkózik el az elől oly esetekben, midőn valamely egyházunk szegénysorsu tagjainak anyagi érdeke egyfelől, másfelől pedig épen a hivek szegénysége miatt a kellő színvonalon alól álló népnevelés emelése sürgösen kívánja; határozottan megköveteli azonban, iskoláit államosítani akaró bármily szegény egyháztól is, hogy az állammal létesítendő szerződés megkötésénél, az egyháznak úgy anyagi, mint vallás-erkölcsi és specialis felekezeti érdekeit szem előtt tartva, azokat a kötendő szerződésben határozottan s minden kétséget kizárólag körvonalozza; s amennyiben az uj-létai egyháztanács beterjesztett végzéseiben ezt a kettős érdeket biztosító határozottságot nem találja, sőt azokban némi habozást, ingadozást s a felekezeti érdekek szem előtt tévesztését — majdnem feladását — látja: ez alkalommal csak

arra ad engedélyt az uj-létai egyháztanácsnak, hogy iskolái államosítása érdekében, a fentiek szem előtt tartása mellett — az egyházi törvények idevonatkozó szakaszainak alapján — a tárgyalásokat megkezdhesse.

26. sz. Tárgyaltatott az ér-semjéni ev. ref. egyháztanács megbizottainak kérvénye, melyben presbyterium s egyházközségi közgyűlés egyhangu határozatainak alapján, iskoláik államosítására nézve a kezdeményező lépések megtételének engedélyezését, valamint azt kéri, hogy amennyiben az állam képviselőjével folytatott tárgyalások hitfelekezetünk anyagi és erkölcsi érdekeinek megóvása mellett sikerre vezetnének, hatalmazza fel közgyűlés az elnökséget a kellő biztosítékok mellett megkötendő szerződés megerősítésére, illetve végmegerősítés végett a főtiszt. s mélt. egyházkerületi közgyűléshez felterjesztésére.

Egyházmegyei közgyűlésünk az ér-semjéni ev. ref. egyháztanácsot felhatalmazza ugyan arra, hogy az egyházi törvények idevonatkozó szakaszainak szigorú szem előtt tartása mellett, iskolái államosítása érdekében a kezdeményező lépéseket megtehesse, de fentartja magának a jogot a kötendő szerződés elbírálására, mihez képest a tárgyalások eredményéről egyháztanács jelentését tavaszi közgyűlésre elvárja.

27. sz. Olvastatott az érmelléki ev. reform. tanítóegyesület 1899. május 1-én tartott gyűlésének jegyzőkönyvéből a 6. sz. 2-ik pontja, melyben a tanító-testület az egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyveinek a tanítók részére is megküldését, illetve azt kéri, hogy a lelkészek a megküldött jegyzőkönyveknek a tanítók részére átadására utasítsanak.

Közgyűlés kimondja, hogy az egyházmegyei gyűlések jegyzőkönyvei a tanítói hivatalok részére is, miként eddig megküldettek, úgy ezután is minden egyházban egy-egy példányban megküldessenek, s amennyiben netalán fordultak volna elő esetek arra, hogy a lelkészek, kikhez a

jegyzőkönyvi példányok hivatalosan küldetnek, a tanítói hivatal részére küldött példányokat nem adták volna át: utasítatnak, hogy jövőben egyházmegyénk idevonatkozó határozatainak lelkiismeretes pontossággal fegyenek eleget.

28. sz. Olvastatott ugyanazon jegyzőkönyv 6-ik számának 4-ik pontja, melyben a tanítótestület hivatkozással arra, hogy a népiskolai szervezet rendelkezései szerint hetenként 1 egész vagy 2 fél napi szünidő engedélyezhető az iskolában, az egyöntetű eljárás szempontjából a szünidő mikéntjének megállapítását kéri.

Közgyűlés tekintettel arra, hogy a helyi viszonyok egyik egyházban a hetenkénti 1 egész napi, másokban a 2 fél napi szünidőt teszik czélszerűvé, a kérdés érdemleges elbírálásába nem bocsátkozik, hanem annak lehetőleg egyöntetű megoldását — a helyi viszonyok szemelött tartásával — a tanító-testületre bizza.

29. sz. A margittai ev. ref. egyháztanács betérjeszti leány-tanítónőjének a változott viszonyokhoz képest megújított díjlevelét s kéri annak megerősítését.

Közgyűlés a betérjesztett díjlevelet megerősíti, illetve azt végleges megerősítés végett a főtiszt. s mélt. egyházkerületi közgyűléshez felterjesztetni rendeli.

30. sz. Olvastatott a margittai ev. ref. egyháztanács 1899. szept. 24-én tartott gyűlése jegyzőkönyvének 6-ik száma, melyben egyháztanács határozatilag kimondja, hogy jövőben a tandíjat az összes tankötelesektől az egyház fogja szedetni s kezelni; a nagyobb és kisebb fi-tanítók tandíj-jövedelmét 200—200 frttal megváltja s a nagyobb fi-tanítói állomás javára iskola fűtés czimen 2 öl tüzifát ad s beszállittat; végül az igen magas tandíjak leszállíthatása szempontjából az államsegély kérelmezésére nézve a szükséges lépéseket megtenni óhajtja.

Közgyűlés a margittai ev. ref. egyháztanács

czélba vett intézkedéseihöz elvileg hozzájárul s utasítja egyháztanácsot, hogy a tandíj megváltás folytán változást szenvedő díjleveleket az újabb viszonyokhoz alkalmazottan kiállítva s kellően felszerelve tavaszi közgyűléshez terjessze be, egyszersmind felhatalmazza, hogy a tandíjak leszállíthatása s ennek folytán az államsegély kieszközlése végett a kir. tanfelügyelőségél a kezdeményező lépéseket megtehesse.

31. sz. Olvastatott a margittai ev. ref. egyháztanács folyó évi szeptember hó 24-én tartott gyűlése jegyzőkönyvének 4. sz. a. kivonata, melynek kíséretében felterjeszti egyháztanács a margittai ev. ref. vallásu állami hivatalnokok által a tölök követelt egyházi fizetések ellen hozzá beadott 1878. év július 12-én 57. sz. miniszteri tanács határozatot, — mint egyházi törvényeinkbe ütközöt s egyházunk önkormányzati jogát sértöt — további törvényes eljárás végett.

Tekintettel arra, hogy a hivatalt miniszteri tanács-határozatot az 1893. év deczember 29-én királyi megerősítést nyert egyházi törvényeink az ev. ref. egyház tagjait illetőleg hatályon kívül helyezték, meghagyván az ev. ref. egyházat azon ősi autonómicus jogának továbbra is sértetlen gyakorlatában, mely szerint tagjaira egyházi adót vehet — mint ezt hivatolt egyházi törvényünk 245., 246., 247. §§-ai minden kétséget kizárólag bizonyítják — és megadván az államhatalom segédkezését is az egyház által tagjaira kivetett adóknak behajtásához (egyh. törv. 5. §.), utasítja közgyűlés a margittai ev. ref. egyháztanácsot, hogy ezt tudomásukra juttatván illető állami hivatalnokoknak e jegyzőkönyvi szám megküldésével, hívja fel őket egyházi adójok kifizetésére; azon nem várható esetben pedig, ha ennek kívánt sikere nem lenne, egyházi törvényeink szerint teljesítse kötelességét az egyházi adófizetést továbbra is megtagadókkal szemben.

**Rendkívüli nagyobb államsegélyért folyamodnak
a következő lelkészek :**

- 32. sz.** Thamássy Lajos ér-olaszi-i lelkész.
Közgyűlés ez igen csekély jövedelmű, gyermekei neveltetése által megterhelt s szervi betegsége miatt káplántartásra utalt lelkészt az általa kért 200 frt segélyre a legelső helyen ajánlja.
- 33. sz.** K. Szabó József alsó-ábrányi lelkész.
Közgyűlés e megélhetésre is elégtelen jövedelmű, teljesen vagyontalan lelkészt, az általa kért 200 frt segélyre a legmelegebben ajánlja.
- 34. sz.** Csuka Ferencz apát-kereszturi lelkész.
Közgyűlés e megélhetésre is alig elegendő jövedelmű, adóssággal terhelt lelkészt, az általa kért 200 frt segélyre a legmelegebben ajánlja.
- 35. sz.** Debreczeni László felső-ábrányi lelkész.
Közgyűlés e csekély jövedelmű, gyermekei neveltetése által terhelt s családja tagjainak folytonos betegeskedése folytán anyagilag is sújtott lelkészt 200 frt segélyre melegen ajánlja.
- 36. sz.** Bán Sándor szent-jobbi lelkész.
Közgyűlés a kérvényben foglalt s álta'ánosan ismert okok a'apján folyamodó lelkészt 200 frt segélyre melegen ajánlja.
- 37. sz.** Balogh Imre kéczi lelkész.
Közgyűlés e csekély jövedelmű s gyermekei neveltetése által terhelt lelkészt 200 frt segélyre melegen ajánlja.
- 38. sz.** Molnár József ér-tarcsai lelkész.
Közgyűlés e tűz által egész évi termését, táplálékát, szobabeli butorzatát, ruhaneműét ve-

szített lelkészt, tekintettel károsodásának nagy voltára, az általa kért 400 frt segélyre ajánlja a legmelegebben.

39. sz. Nagy Sándor poklosteleki lelkész.

Közgyűlés e csekély jövedelmű, nagy családú s nemcsak teljesen vagyontalan, de nagymérvben eladósodott és ez év folytán jégverés által egész terméstől megfosztott lelkészt 200 frt segélyre melegen ajánlja.

40. sz. Jakab József ér-adonyi lelkész.

Közgyűlés e kevés fizetésű ifju lelkészt az általa kért 160 frt segélyre melegen ajánlja.

41. sz. Takács Ferencz gálos-petri-i lelkész.

Közgyűlés e csekély jövedelmű, adóssággal terhelt ifju lelkészt az általa kért 150 frt segélyre melegen ajánlja.

42. sz. Rác Lajos micskei lelkész.

Közgyűlés a kérvényben előadott s általa ismert okok alapján, folyamodó lelkészt 150 frt segélyre melegen ajánlja.

43. sz. Lénárt Péter uj-létai lelkész.

Közgyűlés e csekély jövedelmű, nagy családú, adóssággal terhelt lelkészt az általa kért 200 frt segélyre ajánlja.

44. sz. Sipos János tóti-i lelkész.

Közgyűlés, mint csekély jövedelmű lelkészt, az általa kért 200 frt segélyre ajánlja.

45. sz. Szathmári János mónus-petri-i előkönyörgő.

Közgyűlés, tekintve folyamodó fizetésének a megélhetésre elégtelen voltát, az általa kért 100 frt segélyre a legmelegebben ajánlja.

Rendkívüli kisebb államsegélyért folyamodnak :

46. sz. Molnár József ér-tarcsai és Bán Sándor szent-jobbi lelkészek, Szathmári János mónus-petrii, Lente Miklós apát-kereszturi, Szebeni József kis-kerekii, Debreceni Ferencz székelyhidi tanítók.

Közgyűlés úgy fizetésök csekélységét, mint szenvedett károsodásaikat tekintve, mindnyájokat melegen ajánlja a kért segélyre.

Közalapi segélyért folyamodnak a következő egyházak :

47. sz. Ér-Tarcsai egyház.

Ezen kevés népességű, vegyes ajku és vallásu községben levő, de igyekező egyházunkat, most midőn papilakának leégése folytán új és a mai kornak megfelelő papilak építésében buzgólkodik s az erre még hiányzó összeg megadásáért esedezik, a legmelegebben ajánlja közgyűlés az általa kért 1000 frt segélyre.

48. sz. Ér-Adonyi egyház.

Ezen kevés népességű s szegény kis egyházat lelkészlak és iskola épület javításából származott adósságának kifizethetése végett a kért 350 frt segélyre ajánlja közgyűlés.

49. sz. Mónus-Petrii egyház.

Ezen kevés népességű, vegyes ajku és vallásu nép között úgy nemzetiségi, mint egyházi tekintetben valósággal missiót teljesítő igyekvő leányegyházat előkönyörgői laka tetőzetének megújíthatása végett a kért 412 frt 40 k" segélyre melegen ajánlja közgyűlés.

Egyházkerületi segélyért folyamodnak a következő lelkészek :

50. sz. Csuka Ferencz apát-kereszturi, K. Szabó József alsó-ábrányi, Molnár József ér-tarcsai, Bán Sándor

szent-jobbi, Jakab József ér-adonyi, Nagy Sándor poklosteleki, Debreczeni László felső-ábrányi lelkészek.

Közgyűlés folyamodó lelkészeket, tekintve fizetésük csekélységét s ennél fogva segélyre utalt és arra érdemes voltukat, a kért segélyre a legmelegebben ajánlja.

**Reform. segélyegyleti segélyért folyamodnak
a következő egyházak:**

51. sz. Ér-Olaszi, Apát-Keresztur, Ér-Adony, Alsó-Ábrány, Mónus-Petri, Szent-Jobb, Poklostelek.

Közgyűlés ezen valóban szegény, legnagyobb részben idegen nemzetiségek és felekezetek közé ékelt s így a segélyre többszörösen utalt egyházak segély-kérvényeit a legmelegebb ajánlattal terjeszti a főtiszt. és méltóságos egyházkerületi közgyűlés elé.

52. sz. Olvastatott egyházmegyei lelkészi karunk 1899. szept. 25-én Székelyhidon tartott értekezlete beterveztett jegyzőkönyvének 2-ik száma, melyben kimondja értekezlet a rég hangoztatott egyházfentartási alapok egyházkénti előállításának szükséges és üdvös voltát s felhívni óhajtja egyházmegyei közgyűlés által lelkészeket ezen alapok előállítása végett a helyi viszonyok szerint minden alkalmas ut és mód felhasználásra.

Közgyűlés elismervén az újabb időben annyira hangoztatni szokott egyházfentartási alapoknak szükséges és üdvös voltát, készséggel tesz eleget lelkészi értekezlet óhajának s felhívja ez egyházmegye lelkészeit, hogy ily alapnak egyházaikban előállítására teljes erejükkel törekedjenek.

53. sz. Ugyancsak lelkészi értekezletünk beterveztett jegyzőkönyvének 3-ik számából örömmel veszi tudomásul közgyűlés,

hogy az 1898. évi októberi egyházmegyei közgyűlés 9. sz. a. határozatával az egyház-

megyei lelkészi könyvtárnak ideiglenes könyvtárnok Nagy Kálmán székellyhidi leány-tanítótól átvételével s megválasztott rendes könyvtárnoknak átadásával megbízott küldöttség küldetésében eljár s úgy a könyvtárt, mint a könyvtár pénztárát megfelelő jegyzékek mellett egyházmegyei lelkészi könyvtárnok Papp Gusztáv diószegi lelkész urnak 1899. márcz. 1-én általadta.

Birósági ügy.

54. sz. Olvastatott Papp Mihály és Papp Sándor bályoki lakos s ev. ref. egyháztagnak a bályoki papilak építési költségének kivetését illetőleg a bályoki ev. ref. egyháztanács által eszközölt, reájok sérelmes fizetési osztályba sorozás ellen az egyházmegyei bírósághoz beterjesztett kérvényök, ugyszintén Molnár Mihály bályoki lelkésznek e kérvényre vonatkozólag az esperesi hivatalhoz beterjesztett jelentése.

Egyházmegyei bíróság nem lévén birtokában azon adókönyvi okmányoknak, melyekből kérvényezők kérelmének, illetve osztályba soroztatásának helyes vagy helytelen volta megállapítható lenne, e kérvény tárgyalásába ezuttal nem bocsátkozik, hanem utasítja kérvényezőket osztályba soroztatásuk elbírálására mulhatlanul szükséges adókönyvi okmányaiknak a tavaszi egyházmegyei közgyűlést megelőzőleg beterjesztésére a nagytiszteletű esperesi hivatalhoz, hogy aztán azon közgyűlés alkalmával kérvényük érdemleges elintézést nyerhessen. A bályoki egyháztanács pedig felhivatik, hogy az ideig kérvényezők ellenében a végrehajtást függessze fel.

55. sz. Tárgyalás alá vétetett Debreczeni Ferencz volt kakadi tanítónak a kakadi ev. ref. egyház elleni fizetés követelése.

A tárgyalás folyamán Debreczeni Ferencz tanító saját beismerése által is bebizonyíttatván, hogy oly időről követel fizetést a kakadi ev. ref.

egyházról, a midőn még nem lakott Kakadon: egyházmegyei bíróság kérelmezőt követelésével elutasítja.

56. sz. E jegyzőkönyv hitelesítésével megbizattak: tek. Fényes Endre e. m. v. t. bíró, tek. Váradi Soma e. m. ügyész és Thamássy Lajos e. m. fjegyző.

Az 1—9., 31—54. számokat jegyzette Thamássy Lajos e. m. e. fjegyző.

A 10—12. számokat jegyzette Konrád László e. m. v. fjegyző.

A 13—30. számokat jegyzette Fazekas Imre e. m. e. jegyző.

Hitelesített Székelyhidon 1899. november 9-én.

Thamássy Lajos,

e. m. fjegyző.

Fényes Endre,

e. m. v. tanácsbíró.

Váradi Soma,

e. m. v. tanácsbíró.

TÁRGYMUTATÓ.

1. sz. Az esperesi jelentés felolvastatván, tudomásul vétetik.

2. sz. Néhai nagytiszt. Tóth Sámuel nyug. egyházkerületi egyházi főjegyző neve e jegyzőkönyvben megörökíttetni rendeltetik.

3. sz. Az esperesi jelentés 2-ik részéből kifolyólag 7 rendbeli külön határozat hozatik.

4. sz. Az esperesi jelentés 3-ik részéből kifolyólag elhatározatik, hogy a 100 frton kezdődő adományokért és hagyományokért az egyházmegye részéről köszönő irat küldessék ezentul.

5. sz. Tekintetes Zsigó Endréné szül. Gulácsi Eszter urnőnek az egyházmegyei lelkészi gyámolda javára tett 100 frtos adománya örvendetes tudomásul vétetik.

6. sz. Dr. Babós János székellyhidi ügyvéd urnak egyházmegyei világi jegyzővé megválasztatása örvendetes tudomásul vétetik s megválasztott hivatalára feleskettetik.

7. sz. Számvevőszéki elnök jelentése tudomásul vétetik s ebből kifolyólag 6 rendbeli határozat hozatik.

8. sz. Az esperesi felhívásra eskületételre jelentkezett 18 tanító feleskettetik s az ezt igazoló bizonyítvány kiadása elrendeltetik, a bizonyítvány 200 példányban ki nyomtatásával együtt.

9. sz. A nagyváradi ev. ref. internátus tovább fejlesztésére alakítandó bizottságban a bizottsági tagok ez egyházmegye részéről megválasztatnak.

10. sz. A nagyváradi ev. ref. internátus 1899/1900. évi költségelőirányzata megerősítettetik.

11. sz. A gálos-petrii ev. ref. egyháznak az új lelkészlak építhetésére az engedély megadatik.

12. sz. A vajdai ev. ref. egyház jóváhagyás végett beterjesztett adásvevési szerződése felterjesztetik az egyházkerületre.

13. sz. Z. Szabó József Ér-Semjénbe elválasztott tanító választása megerősítettik.

14. sz. Bacza Ilyés Csokalyra elválasztott tanító egy évre megerősítettik.

15. sz. Soós József N.-Létára véglegesen elválasztott kisebb leánytanító választása megerősítettik.

16. sz. Balogh József N.-Létára ideiglenesen lett megválasztása tudomásul vétetik.

17. sz. Vargha Etelka óvónő az álmosdi teánytanító-ságban ideiglenesen megerősítettik.

18. sz. Kassay Ida okleveles tanítónőnek az érmihályfalvai egyházba lett megválasztatása megerősítettik.

19. sz. Borsos József ér-adonyi tanítóvá lett választása megerősítettik.

20. sz. Debreczeni Ferencz a székelyhidi kisebb fitanító-ságban megerősítettik.

21. sz. Mikó Imre a kakadi tanító-ságban ideiglenesen megerősítettik.

22. Hagymási Ferencz B.-Diószegen működő segédlelkész az egyházmegyébe kebeleztetik.

23. sz. Az alsó-ábrányi egyház tökesegély kérvénye a hiányok pótlása végett visszaadatik.

24. sz. Az alsó-ábrányi egyháznak egyházfentartási alap létesítése tárgyában beadott kérvényére a kért engedély készséggel megadatik.

25. sz. Uj-Létának engedély adatik, hogy iskolái államosítására az egyházi törvények idevonatkozó szakaszai alapján a tárgyalásokat megkezdhesse.

26. sz. Ér-Semjén szintén felhatalmaztatik, hogy az egyházi törvények idevonatkozó szakaszai alapján iskolái államosítására a kezdeményező lépéseket megtehesse.

27. sz. A tanító egyesület beterjesztett kérelmére utasítatnak lelkészek, hogy az egyházmegyei gyűlések jegyzőkönyvének egy példányát a tanítóknak átadni el ne mulasszák.

28. sz. A tanító egylet beterjesztett kérelmére vonatkozólag az iskolai heti szünidőknek a helyi viszonyok szerinti megállapítása a tanító testületre bízatik.

29. sz. A margittai leánytanítónő megújított díjlevele az egyházkerületre felterjesztetik megerősítés végett.

30. sz. A margittai egyháztanácsnak a tandíjak el-

törlése tárgyában beterjesztett határozata helyesléssel fogadtatik s felhatalmaztatik egyháztanács e végből az államsegély megnyerésére a szükséges kezdeményező lépések megtételére.

31. sz. A margittai egyháztanács által az egyházi adót fizetni nem akaró állami tisztviselők részéről beterjesztett minisztertanácsi rendelet a szentesített egyházi törvényeink által hatályon kívül helyezettnek nyilvánittatik.

32—45. sz. Rendkívüli nagyobb államsegélyért folyamodók kérvényei.

46. sz. Rendkívüli kisebb államsegélyért folyamodók kérvényei.

47—49. sz. Közalapi segélyért folyamodó egyházak kérvényei.

50. sz. Egyházkerületi segélyért folyamodók kérvényei.

51. sz. Reform. segélyegyleti segélyért folyamodók kérvényei.

52. sz. Az egyházfentartási alapok előállítása végett a lelkészek a legnagyobb tevékenységre felhivatnak.

53. sz. Az egyházmegyei lelkészi kar könyvtárának Papp Gusztáv diószegi lelkésznek átadása örvendetes tudomásul vétetik.

54. sz. Papp Mihály és Sándor bályoki lakosok kérvénye pótlás végett visszaadatik.

55. sz. Debreczeni Ferencz tanító a kakadi ev. ref. egyház elleni követelésével elutasittatik.

56. sz. A jegyzőkönyv hitelesítésével a szokottak megbizatnak.

Kiadta : *Thamássy Lajos*,
egyházm. főjegyző.

